

Ügyszám: NAIH/2018/585/IV.

JELENTÉS

a skijam.hu weboldalon folytatott adatkezelésről

I. Egy bejelentés alapján a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított. A bejelentő a skijam.hu weboldalon folytatott adatkezelést sérelmezte. Panasza szerint kéretlen reklámlevelet kapott a weboldal üzemeltetőjétől, melyben a SkiJAM szolgáltatását reklámozták. Véleménye szerint az adatkezelő megfelelő jogalap nélkül kezeli személyes adatait, ugyanis soha nem járult hozzá az adatkezeléshez. Beadványában arról is tájékoztatta a Hatóságot, hogy élve az Infotv. 14. § c) pontjában, valamint a 17. § (2) bekezdésében biztosított törlési jogával, kérte személyes adatai törlését, melynek azonban az adatkezelő nem tett eleget.

II. A Hatóság megvizsgálva a sérelmezett honlapot azt állapította meg, hogy azon sítáborokat szerveznek, a táborokra való jelentkezéshez személyes adatok megadására van szükség. A gyűjtött adatok a következők voltak: név, telefonszám, e-mail cím, születési idő, személyazonosító igazolvány vagy útlevél száma, lakóhely (város). Tekintettel arra, hogy a weboldalon semmilyen tájékoztatás nem szerepelt az adatkezelő, illetve a honlapot üzemeltető személyéről – azon csupán néhány szervezőként megjelölt természetes személy neve szerepelt –, ezért a Hatóság a domain regisztrátorát kereste meg ezen információ megismerése érdekében. A tárhelyszolgáltató nyilatkozata szerint a domain igénylője Treer Albert, aki fel is van tüntetve az Internet Szolgáltatók Tanács által vezetett nyilvántartásban.

A Hatóság ezt követően több ízben is megkereste a domain használóját annak érdekében, hogy tájékoztatást kérjen az adatkezelés körülményeiről és a panaszos adatainak forrásáról.

A domain használója az Infotv. 54. § (2) bekezdésének megfelelően a Hatóság által megállapított határidőn belül köteles lett volna tájékoztatást adni, azonban a domain használója egy alkalommal sem reagált a Hatóság megkereséseire, annak ellenére, hogy a megkeresések kézbesítését igazoló tértivevény tanúsága szerint az irat kézbesítésre került a címzett részére.

A Hatóság azt tapasztalta, hogy időközben – a kezelt személyes adatok körének változatlanul hagyása mellett – egy tájékoztató került fel a honlapra, mely az alábbi tájékoztatást tartalmazza:

- „a sítábor lebonyolítását a Gonza Alpesi Club utazási iroda (Gonza Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.) végzi”;
- „az utazás lebonyolításáért az abban közreműködő cégek felelnek, jogi úton történő követelés kizárólag feljuk nyújtható be, azért a SkiJAM önkéntes szervezői nem felelnek”;
- „a jelentkezéskor hozzájárulsz, hogy személyes adataidat az utazás szervezésével összefüggésben kezeljük, és az utazási szolgáltatást nyújtó cégeknek a szükséges mértékben átadjuk”.

Mindezeken felül az adatok megadására szolgáló nyomtatványon hírlevélre való feliratkozására is lehetőség nyílt a táborokra jelentkezőknek.

III. A Hatóság tekintettel arra, hogy az adatkezelő személye a vizsgálati eljárás során nem volt megállapítható, valamint hogy az ügyben hatósági eljárás vagy bírósági eljárás megindítására nem került sor, ezért a Hatóság az Infotv. 59. § szerinti jelentést tesz közzé a honlapján:

1. Az adatkezelő személyének meghatározása és arról való tájékoztatás adása alapvető követelmény egy adatkezelés során. Az Infotv. az értelmező rendelkezések között állapítja meg az adatkezelő fogalmát¹. Az adatkezelő fogalmának meghatározására azért van szükség, hogy annak alapján eldönthető legyen, hogy ki felelős a személyes adatok kezeléséért. Az adatkezelő Infotv.-beli fogalmát megvizsgálva látható, hogy a törvény azt tekinti adatkezelőnek, aki tényleges befolyást gyakorol az adatkezelésre. Azt, hogy konkrét esetben ki minősül adatkezelőnek, csak az adott eset körülményeinek alapos mérlegelésével lehet eldönteni. Ennek során azt kell figyelembe venni, hogy egy személy akkor minősülhet adatkezelőnek, ha rá nézve adott esetben teljesül az Infotv. 3. § 9. pontjában foglalt valamely feltétel, vagyis meghatározza az adatkezelés célját, valamint meghozza és végrehajtja, illetve az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja az adatkezelésre vonatkozó döntéseket.

A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport² (a továbbiakban: Munkacsoport) az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról szóló 1/2010. számú véleményében (WP169)³ ezzel kapcsolatban kifejti: „az adatkezelői minőség elsősorban annak a ténybeli körülménynek a következménye, hogy egy jogalany úgy döntött, hogy a saját céljaira személyes adatokat dolgoz fel”.

2. Az adatkezelő feladata többek között az is, hogy eleget téve az Infotv. 20. §-ában megfogalmazott kötelezettségeknek megfelelő előzetes tájékoztatást nyújtson az érintettek részére az adatkezelés körülményeiről. Az előzetes, megfelelő tájékoztatás követelményének központi eleme az Infotv. 20. § (2) bekezdése, amely felsorolja azokat az alapvető adatkezelési körülményeket, amelyekről az adatkezelőnek tájékoztatást kell nyújtania, így egyértelműen és részletesen tájékoztatnia kell az érintetteket az adataik kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve, hogy kik ismerhetik meg az adatokat, valamint hogy milyen jogaik és jogorvoslati lehetőségeik vannak az adatalanyoknak.

A Hatóság álláspontja szerint az előzetes tájékoztatás elemeit az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján további követelményekkel kell kiegészíteni. Az Infotv. 15. §-a az érintettnek azon jogát szabályozza, amikor az adatkezelés megkezdését követően szeretne tájékoztatást kérni a személyes adatainak kezeléséről. Az Infotv. 15. § (1) bekezdése és az Infotv. 20. § (2) bekezdése között bár átfedés van, azonban az Infotv. 15. § (1) bekezdése több olyan körülményt is felsorol, amely nem található meg az Infotv. 20. § (2) bekezdésében: a kezelt adatok köre, az adatok forrása, az adatfeldolgozó neve, címe és az adatkezeléssel összefüggő tevékenysége. Habár az Infotv. 15. §-a az érintett kérelmére ír elő tájékoztatási kötelezettséget, a Hatóság álláspontja

¹ Az Infotv. 3. § 9. pontja értelmében: „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.”

² Az Adatvédelmi munkacsoport az adatvédelemmel, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó független európai tanácsadó szerv.

³ http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_hu.pdf

szerint azonban a tájékoztatásnak már előzetesen meg kell történnie ezen adatkezelési körülményekről, hiszen az Infotv. 20. § (2) bekezdése elsőrendű kötelezettséggént szabja meg, hogy az adatok kezelésével kapcsolatos minden tényről tájékoztatni kell az érintettet. Az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján az adatkezelőnek az érintettekkel szemben fennálló tájékoztatási kötelezettségének teljesítése érdekében valamilyen módon rögzítenie kell a kezelt adatok körét, az adatok forrását, az adatfeldolgozó nevét, címét és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységét. Ezen adatkezelési körülmények ismertek már az adatkezelés megkezdése előtt, ebből fakadóan az Infotv. 20. § (2) bekezdésében szereplő elsődleges kötelezettségből fakadóan (az adatok „kezelésével kapcsolatos minden tényről” nyújtson tájékoztatást az adatkezelő) a tájékoztatónak is tartalmaznia kell ezen adatkezelési körülményeket.

3. Az adatkezelő köteles továbbá eleget tenni az érintett Infotv. 14. § c) pontja szerinti törlési kérelmének és a 17. § (2) bekezdése b) pontja alapján köteles törölni adatbázisából az érintett személyes adatait. Az Infotv. 18. § (1) bekezdése szerint köteles az érintettet a törlés megtörténtéről tájékoztatni, valamint ha az érintett kérelmét valamilyen oknál fogva nem teljesíti, akkor ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése alapján a kérelem kézhezvételétől számított 25 napon belül közölni kell az érintettel a kérelem megtagadásának indokait.

4. A Hatóság megállapította, hogy a panasz beérkezésének idején semmilyen tájékoztató nem volt elérhető a skijam.hu oldalon, így az adatkezelő személye sem került megjelölésre, csupán néhány szervezőként megjelölt természetes személy neve szerepelt a honlapon. Az azóta eltelt időben a honlap „Kapcsolat” menüpontjába további nevek kerültek fel szervezőként, míg az oldalra kikerült tájékoztató továbbra sem rendelkezik egyértelműen az adatkezelő személyéről, azt a „SkiJAM szervezői” jegyzik.

A Hatóság álláspontja szerint egy kitalált, fiktív szervezet nem lehet adatkezelő, nem elegendő egy fantázianevet megjelölni ahhoz, hogy adatkezelést lehessen folytatni, adatkezelési tevékenység folytatásához – összhangban az Infotv. 3. § 9. pontjában szereplő definícióval – mindenképpen szükség van egy természetes, jogi személy illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet meglétére, megjelölésére, aki a személyes adatok kezelésért felelősséggel tartozik. A skijam.hu oldalon folytatott adatkezelés tehát az adatkezelő személyének megjelölésének hiánya miatt sérti az Infotv. 3. § 9. pontját és az Infotv. 20. § (2) bekezdését.

A tájékoztató az adatkezelő személyének megállapításának hiányosságán túl az alábbiak miatt sem nyújt az Infotv. 20. § (2) bekezdésében előírt tájékoztatást az érintettek részére:

- a) nem jelöli meg egyértelműen az adatkezelés céljait, ugyanis az, hogy „utazás szervezésével összefüggésben” kezelik az adatokat, nem kellően pontos meghatározás, továbbá nem kerül megjelölésre a hírlevélküldés sem, valamint az sem egyértelmű, hogy mely adatokat pontosan milyen célra kezelnek;
- b) nem jelöli meg kifejezetten a tájékoztató az adatfeldolgozókat, valamint azt, hogy miképpen vesznek részt az adatkezelés folyamatában;
- c) nem rendelkezik az adatkezelés időtartamáról, továbbá
- d) nem nyújt tájékoztatást az érintetti jogokról és az érintettek jogorvoslati lehetőségeiről sem.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a skijam.hu oldalon történő tájékoztatás több olyan komoly hiányosságban szenved, amely alapján nem fogadható el megfelelő tájékoztatásnak, hiszen sem az adatkezelés körülményei nem ítéltethők meg ez alapján, sem az adatok sorsa nem követhető belőle. A személyes adataikat megadó jelentkezők annak alapján nem tudnak tájékozott döntést

hozni, hozzájárulásuk nem tájékozott hozzájárulás. A Hatóság megállapította, hogy a tájékoztatás hiánya miatt az adatkezelő megsértette az Infotv. 20. § (2) bekezdését és a 3. § 7. pontját.

A Hatóság álláspontja szerint egy ilyen hiányos információkra alapozott hozzájárulás nem tekinthető olyan jogalapnak, mely alapján az adatkezelés végezhető, ezért az adatkezelőnek megfelelő tájékoztatás alapján az érintettek utólagos hozzájárulását kell kérni a módosított tájékoztatóban foglaltak alapján történő adatkezeléshez, illetve a hozzájárulást meg nem erősítő adatait köteles törölni.

5. A Hatóság fentiekén túl megállapította, hogy az adatkezelő nem tett eleget az Infotv. 17. § (2) bekezdésének b) pontjából eredő törlési kötelezettségének, valamint az Infotv. 18. § (1), illetve (2) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének sem.

Bízom benne, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz az ügyben a személyes adatokkal összefüggő jogsérelem orvoslására és a jövőbeni hasonló jogsértések elkerülésére.

Budapest, 2018. január „19”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
egyetemi tanár